

వికాస దశలు..ఎదుగుదల మార్గంలో మెలురాళ్లు

(జూన్ 19 తరువాయి)

యవ్వనారంభ దశ లక్షణాలు

- ❖ ఉత్తర బాల్కన్ దశలోని చివరి సంవత్సరాలు, కొమార దశలో ప్రారంభ సంవత్సరాలను కలుపుకోవడం వల్ల ఈ దశను అతివ్యాప్త దశ అంటారు
- ❖ ఈ దశ కాలం చిన్నదైనా తక్కువ సమయంలో ఎక్కువ మార్పులు జరుగుతాయి

- ఎ) పూర్వ యవ్వనారంభ దశ
- ❖ గౌణ లైంగిక లక్షణాలు కనిపించడం ప్రారంభమవుతుంది

- ❖ పునరుత్పాదక వ్యవస్థ పూర్తిగా పరిపక్వత చెందుతుంది

బి) యవ్వనారంభ దశ

- ❖ లైంగిక పరిపక్వత వల్ల ఆడపిల్లల్లో రుతుస్రావం, మగపిల్లల్లో రాత్రివేళల్లో వీర్యస్పృలనం ప్రారంభమవుతాయి
- ❖ గౌణ లైంగిక లక్షణాలు ఇంకా అభివృద్ధి చెందే దశలోనే ఉంటాయి

సి) ఉత్తర యవ్వనారంభ దశ

- ❖ లైంగిక భాగాలు పరిపక్వత చెంది, గౌణ లైంగిక లక్షణాలు బాగా అభివృద్ధి చెంది పనిచేయడం ప్రారంభిస్తాయి
- ❖ ఇది బాల్య దశను కొనసాగడంతో కలిపే దశ

- ❖ వ్యక్తి జీవితంలో అతివేగవంతమైన పెరుగుదల, శిశువు జనన పూర్వదశలో, యవ్వనారంభ దశలో జరుగుతుంది
- ❖ ఈ దశ అందరిలో ఒకే వయస్సులో ప్రారంభం కాదు. దీనిలో వైయక్తిక భేదాలుంటాయి

- ❖ లైంగిక పరిపక్వత పూర్తిగాకానే ఈ దశ అంతమవుతుంది

- ❖ పిల్లల పెరుగుదలలో భాగంగా అన్ని దశల్లో కంటే ఎక్కువ దుఃఖాన్ని అనుభవించే దశ

- ❖ ఈ దశలో సడత తీరు మారి సిగ్గు, బిడియం వస్తుంది. ఈ దశలో తీవ్రమైన మానసిక ఒత్తిడి ఉంటుంది
- ❖ ఈ దశలో నిద్రలేమి, రక్తహీనత మొదలైన లక్షణాలు కనిపిస్తాయి

6. కొమారదశ

- ❖ ఈ దశ కాలం 13/14 నుంచి 18 సంవత్సరాలు
- ❖ కొమారదశను ఆంగ్లంలో ఆడ్వెన్స్ య్ అని అంటారు

- ❖ ఇది Adolescence అనే లాటిన్ పదం నుంచి ఉద్భవించింది

- ❖ లాటిన్ భాషలో దీని అర్థం టు గ్రో ఇన్ టూ మెచ్యూరిటీ (పరిపక్వత చెందడం)

- ❖ ఈ దశలోని వారినే అదాల్సెంట్ అంటారు
- ❖ ఈ దశని టీనేజ్ దశ, సందర్భ దశ, ఒత్తిడి దశ, ఒడిదుడుకుల దశ, పునరుత్పత్తి దశ, యవ్వనారంభ దశ, సమస్యలతో కూడిన దశ, కిశోర ప్రాయ దశ, ఆత్మకాత్వలు చేసుకునే దశ, జీవితంలో అత్యంత కఠినమైన దశ, గుర్తింపు కోరుకునే దశ, పగటి కలలు కనే దశ, భిన్న లింగవర్గ యుల పట్ల ఆకర్షణ దశ అని అంటారు

నిర్వచనాలు

- ❖ కొమారదశ 'ఒత్తిడి, ప్రయాస, కలత, జగదాలతో కూడుకున్న దశ' - స్లాన్సీ హాల్
- ❖ వ్యక్తిలో శారీరక, మానసిక, లైంగిక, సాంఘిక, ఉద్వేగాత్మక సమస్యలను ఎదుర్కొంటూ అదిగ మిస్టూ సర్దుబాటు పొందే దశ - కోహ్లెన్

- ❖ యవ్వనం సంకుచిత భావన, కొమారం సమగ్రమైన భావన

ఎ. శారీరక వికాసం

- ❖ 15 సంవత్సరాల వయసులో వయోజన దశ లోని ఎత్తులో 90 శాతం కలిగి ఉంటారు
- ❖ బాలికల్లో రుతుస్రావం, అండోత్పత్తి, బాలురలో ఇండ్రయ స్ఫులనం, శుక్రకణోత్పత్తి ప్రారంభమవుతుంది
- ❖ బాలికల్లో గొంతు, తియ్యగా, కీమగా ఉంటుంది
- ❖ బాలురలో గొంతు బొంగురుగా, దృఢంగా ఉంటుంది
- ❖ గౌణ లైంగిక లక్షణాలు (ఛాతీమీద, చంకల కింద, జననేంద్రియాల వద్ద వెంట్రుకలు, మీసాలు, గడ్డం రావడం) అభివృద్ధి చెందడం

నమస్యలు

- ❖ తమ శరీరంలో వచ్చే మార్పులను ఇతరులతో పోల్చుకొని వాటిలో హెచ్చుతగ్గులను చూసి ఆత్మన్యూనతకు లోనవుతారు
- ❖ బాలికల్లో రుతుస్రావం, బాలురలో వీర్యస్ఫులనం జరగటం వల్ల అండోశన చెందుతారు
- ❖ ముఖపైన మొటిమలు, మచ్చలు వంటివి రావడం వల్ల అండోశన చెందుతారు

బి) మానసిక వికాసం

- ❖ మానసిక వికాసం, పతాకస్థాయికి చేరుకుంటుంది
- ❖ వీరోధ సృభావాన్ని కలిగి ఉంటారు
- ❖ విశ్రాంత సమయాన్ని ఒంటరిగా గడపుతారు
- ❖ పగటి కలలు కంటూ, ఏదో విషయం గురించి ఆలోచిస్తూ ఉంటారు

- ❖ లైంగిక విషయాల మీద కుతూహలం చూపుతారు
- ❖ భిన్న లింగ వ్యక్తులను ఆకర్షించే ప్రయత్నాలు చేస్తారు

- ❖ మానసిక వికాసం 18 సంవత్సరాల వరకు జరిగి ఆ తర్వాత ఆగిపోతుందని మనోవిజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయం

- ❖ వయసు పెరుగుతూ ఉండే మానసిక వికాసం వేగం తగ్గుతూ వస్తుంది

- ❖ సమైక్య ఆలోచన, విభిన్న ఆలోచన, అమూర్త వివేచనం, ఏకాగ్రత, గ్రహింపు వంటి మానసిక ప్రక్రియలు బాగా పెంపొందుతాయి

నమస్యలు

- ❖ వాస్తవాలను విస్మరించి పగటి కలలు కంటూ

ఊహలోకంలో విహరిస్తారు

- ❖ విద్యావ్యవస్థలో పోటీతత్వం వల్ల ఒత్తిడికి లోనవుతారు
- ❖ కో-ఎడ్యుకేషన్ పాఠశాలల్లో ఉపాధ్యాయులు సంకుచిత ధోరణుల వల్ల విద్యార్థులు అండోశన చెందుతారు

సి) ఉద్వేగ వికాసం

- ❖ ఈ దశలో ఉద్వేగాలు, తీవ్రస్థాయిలో ఉంటాయి. అస్థిరతతో ఉంటారు
- ❖ ప్రేమ, కోపం, త్యాగం అనేవి విపరీతంగా ప్రదర్శిస్తారు నాయక, నాయకి ఆరాధన భావ న/వ్యక్తి పూజ హీరోవర్షిడ్ కలిగి ఉంటారు

- ❖ వీరోధ చిత్తం ఎక్కువగా మారిపోతూ ఉంటుంది
- ❖ అభిమాన తారలను, శ్రీదాకారులను ఆరాధించి, అనుకరిస్తారు

- ❖ జీవితం పట్ల భయాన్ని కలిగి ఉంటారు
- ❖ ఈ దశలో వారు అటు చిన్న పిల్లలుగా, ఇటు వయోజనులుగా ఉడటం వల్ల ఒత్తిడికి గురవు తారు. కాబట్టి ఇది సందర్భ కాల దశ

- ❖ ఈ దశ చివరికి ఉద్వేగ పరిపక్వతను పొందుతారు

నమస్యలు

- ❖ ఈ దశలో ఉద్వేగాలు ఒకే రీతిలో ఉండక,

డీ. సాంఘిక వికాసం

- ❖ సాంఘిక వికాసం అత్యున్నత స్థాయికి చేరుకుంటుంది
- ❖ సమాజంలో ఎక్కువ గుర్తింపును కోరుకుంటారు
- ❖ స్నేహబంధాన్ని విమర్శించే తల్లిదండ్రులను ఎదిరిస్తారు

- ❖ ఎన్.సీ.సి, ఎన్.ఎస్.ఎస్ వంటి సామాజిక కార్యక్రమాలలో చురుకుగా పాల్గొంటారు
- ❖ తమను తాము తాదాత్మికరణం చేసుకుంటారు

- ❖ జీవిత విధానం ఏర్పడే దశ

నమస్యలు

- ❖ సమాజంలోని సంప్రదాయాలను, కట్టుబాట్లను, ఆచారాలను, సాంఘిక నియమాలను విమర్శిస్తూ వ్యూహపరుస్తారు

ఇ. నైతిక వికాసం

- ❖ నైతిక వికాసం అత్యున్నత స్థాయికి చేరుకుంటుంది
- ❖ తమ ప్రవర్తన వారికి వారే నియంత్రించుకుంటారు

- ❖ తమ సొంత అంతరాత్మను ఏర్పరచుకుంటారు

నమస్యలు

- ❖ 5 ఏళ్లలోపు పిల్లలు అబద్ధాలు ఆడటం తప్పు

టెట్ ప్రత్యేకం సైకాలజీ

- అని భావిస్తే, కొమార దశలోని పిల్లలు కొన్ని సందర్భాల్లో అబద్ధం అవసరం అనుకుంటారు
- ❖ పెద్దలు బోధించిన నీతి నియమాలను అతిక్రమిస్తారు.

ఎఫ్) భాషా వికాసం

- ❖ భాషా వైపర్యాల బాగా అభివృద్ధి చెందుతాయి
- ❖ ఈ దశ పూర్వయ్యసరికి 40 వేలకు పైన పదాలను తెలుసుకుంటారు
- ❖ ఎదుటివారి మాటల్లో, నిందాస్తుతుల్లో వ్యంగ్యాన్ని ఆర్థం చేసుకుంటారు

- ❖ కవితలు, వ్యాసాలు, కథలు రాస్తారు

- ❖ వీరు కూడా వ్యంగ్యంగా మాట్లాడుతారు

7. వయోజన దశ

- ❖ ఈ దశ కాలం 18-40 సం.లు
- ❖ పగటి కలలు మాని వాస్తవికతకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చే దశ

- ❖ ఆరోగ్య విషయమై వ్యాకులత చెందే దశ
- ❖ స్పృతి సామర్థ్యం తగ్గే దశ

- ❖ పరిపూర్ణ పరిపక్వ దశ
- ❖ శారీరక, మానసిక పెరుగుదల నిలిచిపోయే దశ

- ❖ అనుభవాలు, విస్తృతపరచకోనే దశ
- ❖ సామర్థ్యాలన్నింటిలో పరిపూర్ణత ఏర్పడే దశ

- ❖ జీవితంలో స్థిరపడే దశ
- ❖ ఉద్యోగపరంగా, జీవనపరంగా, మధ్య వయస్సులో అసంతృప్తికి, ఒత్తిడికి గురవుతారు. దీన్నే ఎరిక్, క్రింగర్, వాయిడ్ అన్నారు

- ❖ మధ్య వయసులో వారు, జీవిత చరమాంకం అయిన వృద్ధాప్యంలోని వారు, ఏకాంతాన్ని అభిలషిస్తారు - నార్మన్ విన్యంట్ పీల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్లి సైకాలజీ ఫ్యాకల్టీ టీఎస్, ఏపీ ఏకేఆర్ స్టడీ సర్కిల్

శివపల్